

Grote of Gudulakerk

De Grote kerk is gewijd aan Gudula, een Vlaams-Frankische heilige, bekend als de beschermvrouwe van de stad Brussel. Het oudste gebouw van Lochem kan bogen op een zeer lange bouwgeschiedenis en overleefde branden en oorlogsgeweld. De oudste delen dateren uit de vroege veertiende eeuw, maar bij archeologisch onderzoek zijn sporen aangetroffen van enkele veel oudere godshuizen. Al rond 900 moet hier een kleine houten kerk hebben gestaan, in later eeuwen vervangen door kerkjes van veldkeien en tufsteen. In de twaalfde eeuw bouwde men een kleine romaanse driebeukige basiliek met westtoren. Deze kerk is in de veertiende eeuw stapsgewijs vervangen door een prestigieuze kruiskerk in gotische stijl. Van dat gebouw zijn grote delen opgenomen in de huidige hallekerk, die na verschillende uitbreidingen in de vijftiende en zestiende

eeuw tot stand kwam. De veertiende-eeuwse kerk had een basilicale vorm: het middenschip was hoger dan de lage en smalle zijbeuken en werd door eigen vensters verlicht. Sporen daarvan zijn in het middenschip zichtbaar. Verder resteren het hoofdkoor, het dwarschip en het kleine koortje aan de zuidoostzijde uit de kruiskerk-periode. In 1478 is, na afbraak van de romaanse voorganger, de imposante westtoren opgetrokken, een rijk bouwwerk in natuursteen en baksteen, versierd met spitsboognissen. De gotische spits is vermoedelijk in 1615 bij de stadsbrand vernield en vervangen door een lager spitsje. In 1903 is een nieuwe torenspits met carillon geplaatst ontworpen door architect Nicolaas Molenaar. Het interieur van de kerk is bekend om zijn laatgotische muurschilderingen van onder meer de Boom van Jesse, Sint Sebastiaan en de heilige Rochus.

In een grafkelder wordt één van de oudste fragmenten christelijke beeldhouwkunst in Nederland bewaard. Waarschijnlijk is het een restant van een natuurstenen grafmonument uit de negende of tiende eeuw, voorstellend een man in gebedshouding.